

Krzysztof Zanussi. Zależy, jak się patrzy

Krzysztof Zanussi należy do najwybitniejszych twórców kina europejskiego. Autor wielokrotnie nagradzanych dzieł, takich jak: „Struktura kryształu”, „Iluminacja”, „Barwy ochronne”, „Rok spokojnego słońca”. Reżyser, scenarzysta, producent, wieloletni szef Zespołu Filmowego, a potem Studia Filmowego „Tor”. Ale także kosmopolita, poliglota, obdarzony pięknym barytonem mistrz precyzyjnie dobranego słowa, autor popularnych podcastów, wykładowca szkół filmowych i niestrudzony promotor tak lekceważonych i „niemodnych” wartości.

Wystawa „Krzysztof Zanussi. Zależy, jak się patrzy” podzielona jest na kilka tematycznych sekcji, które przedstawiają zarówno kulisy pracy artystycznej, jak i prywatne życie reżysera. Zwiedzający będą mieli wyjątkową okazję do zapoznania się z materiałami dotychczas nieudostępnianymi szerokiej publiczności, w tym oryginalnymi scenariuszami, dokumentami produkcyjnymi i fotografiami z planów filmowych, które przybliżą kontekst powstania filmów. Ważnym elementem wystawy jest możliwość prześledzenia całego procesu twórczego – od koncepcji, przez realizację, aż po premierowe pokazy i reakcje krytyków oraz widzów.

Na wystawie nie zabraknie nowoczesnych form prezentacji – multimedialne mappingsi i wideoesaje będą przybliżać filozoficzne i estetyczne aspekty twórczości Zanussiego, podkreślając wyjątkowy charakter jego filmów oraz idee, które starał się przekazać widzom. Ważną częścią ekspozycji jest wątek związany z cenzurą, której artysta wielokrotnie musiał stawiać czoła w czasach PRL. Ten wgląd w zakulisowe realia pracy filmowej pozwoli odbiorcom lepiej zrozumieć wyzwania, z jakimi mierzył się Zanussi, dążąc do artystycznej niezależności. Nasza wystawa to multimedialny spektakl pełen ekranów, filmów, dźwięków i niezapomnianych kompozycji Wojciecha Kilara – jednego z najbliższych współpracowników Zanussiego. – Sztuka musi zmuszać do refleksji, a nie dawać odpowiedzi. To widz ma zadać sobie pytanie, co właściwie widzi – mówi reżyser.

Wystawa „Krzysztof Zanussi. Zależy, jak się patrzy” to nie tylko możliwość spojrzenia na dorobek Zanussiego z nowej, świeżej perspektywy, ukazującej kultowy i nonkonformistyczny charakter jego twórczości. Jest także refleksją nad rolą artysty w zmieniających się realiach politycznych i społecznych, które często miały wpływ na jego sztukę. To wreszcie podróż przez najważniejsze etapy kariery jednego z najwybitniejszych intelektualistów polskiego kina, który, mimo upływu lat, pozostaje aktywny twórczo, stale zaskakując swoją wszechstronnością. – Mamy nadzieję, że ten multimedialny i immersyjny charakter wystawy zachęci do głębszego zrozumienia twórczości Krzysztofa Zanussiego, który – wbrew pozorom – zawsze szedł pod prąd i nigdy nie starał się ulegać dominującym tendencjom i modom. Ale dzięki tej postawie chronił przez dziesięciolecia swą niezależność, stanowił niedościgniony punkt odniesienia i wierzył w to, że kino nie służy tylko rozrywce i schlebaniu publiczności, ale ma moc filozoficznego traktatu i moralnego manifestu – podkreśla dyrektor NCKF Rafał Syska.

Wystawę będzie można oglądać do 2 III 2025 roku, a towarzyszyć jej będą: promocja okolicznościowej książki przygotowanej przez kuratora ekspozycji Michała Dondzika, projekcje filmów, warsztaty edukacyjne z udziałem reżysera i spotkania z mistrzem.